

KONKORDATO SÜRECİNDE ALACAK BİLDİRİM PROSEDÜRÜ VE SÜRESİ İÇİNDE BİLDİRİMDE BULUNMAMANIN SONUÇLARI

Av. Onur ÇONTU

Konkordato müessesinin bu yola başvuran borçluyu olduğu kadar, ondan alacaklı olanları da yakından ilgilendirdiği şüphesizdir. Her ne kadar borçlu ön hazırlığını yapıp konkordato sürecine dahil olsa da alacaklıların birçoğu tarafından “anı” olarak nitelendirilen konkordato kararı, genel bir panik etkisi yaratmakta ve alacağını yakın zamanda tahsil edemeyeceğini düşünen alacaklıyı ne yapacağını bilmediği bir bilinmezliğe sürüklemektedir.

Bu nedenle konkordatoya başvuran borçludan alacaklı olanların konkordato sürecinde gerçekleştirecekleri alacak bildirim prosedürü ve süresinde gerçekleştirilemeyen alacak kaydının sonuçları her daim akıllarda soru işaretleri bırakmaktadır. Bu sorunları bir nebze olsun ortadan kaldıracabilmenin ve konkordato müessesesi içerisinde alacaklının haklarını doğru şekilde koruyabilmesinin yollarını açıklamaya çalışacağız.

Bilindiği üzere Konkordato müessesine başvuran bir borçlu hakkında, kanunda yazılı şartların yerine getirilmiş olması koşulu ile 3 ay süre ile Geçici Mühlet kararı verilmekte ve bu Geçici Mühlet süresinin ise 2 ay süre ile uzatılması mümkün olabilmektedir.

Geçici mühlet süresinin sonunda ise kesin mühlet aşamasına geçilecektir. Mahkeme, “kesin mühlet” hakkındaki kararını geçici mühlet içinde verir (İİK. m. 289/I). Kesin Mühlet hakkında bir karar verilebilmesi için, mahkeme borçluyu ve varsa konkordato talep eden alacaklıyı duruşmaya davet eder. Geçici mühlet süresinin sonunda gerçekleştirilen duruşma ile borçlunun geçici mühlet süresince kat ettiği aşama, dosyada alınan komiser raporu ve itiraz eden alacaklıların ileri sürdükleri itiraz sebepleri Mahkeme tarafından değerlendirilerek Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması hâlinde borçluya bir yıllık “Kesin Mühlet” verilir.

İşte bu Kesin Mühlet süresinin başlaması ile Konkordato Komiseri ilk iş olarak yapılacak ilanla birlikte alacaklıları 15 gün içerisinde alacaklarını bildirmeye davet eder (İİK. m. 299).

Alacak kaydına ilişkin ilanın kesin mühlet ile yapıldığı dikkate alındığında, alacaklıların borçludan olan alacaklarını bu kesin mühlet süresi içerisinde bildirmeleri beklenmektedir. Konkordato ilanını öğrenen alacaklının geçici mühlet süresinde dosyaya dahil olmak istemesi halinde yapacağı ilk iş müdahale dilekçesi sunmak ve mühlete ilişkin itirazlarını dile getirmekten ibarettir. Geçici mühlet aşamasında müdahale dilekçesi ile birlikte bakiye alacak bildiriminde bulunmanın bir anlamı olmayacaktır.

Bu noktada genelde alacaklıları ikileme düşüren Alacak Kaydı işleminin mahkemeye değil komiserlik adresine yapılacağı hususunu da belirtmekte yarar var. Nitekim Kesin mühlet sonrası yapılan alacak kaydı davetine ilişkin ilanda, Komiserin bildirdiği adres yer alacak ve başvuruların bu adrese yapılması istenecektir. Bu nedenle alacak bildirim dilekçesi mahkemeye değil Komiserlik makamına ilanda yazılan adrese yapılacaktır. Bu çalışmada Covid-19 salgını esnasında Kat Mülkiyeti Hukuku’na ilişkin çıkması muhtemel temel sorunlar başlıklar halinde ele alınmış ve sorunlara muhtemel çözüm yolları getirilmeye çalışılmıştır.

A. Alacakların Bildirilmesi

Alacak bildiriminde bulunacak alacaklılar yönünden bu noktada ikili bir ayrıma gidilmesi gerekmektedir.

- Borçlunun Konkordato başvurusu sırasında mahkemeye sunmuş olduğu ayrıntılı bilançosunda bildirdiği alacaklar yani borçlunun kabul ettiği alacaklar,
- Borçlunun bilançosunda bildirmediği veya eksik bildirdiği alacaklar.

İlk olarak borçlunun kabul ve ikrar ettiği alacaklardan bahsedecek olursak, burada yer alan bakiyeler tartışmasız bir şekilde konkordato nisabına ve pasife dahil olmaktadır. Bu alacaklar yönünden süresi içinde alacak bildiriminde bulunulmasa dahi alacaklı, bilançoda bildirilen bakiye ile bağlı kalacak şekilde konkordato nisabında yer alacaktır. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus ise, bilançoda borçlunun bildirdiği alacak kaydı miktarının eksiksiz olup olmadığıdır. Alacaklı bilançoda yer alabilir ancak ne kadar bakiye ile yer aldığı da son derece önemlidir.

İİK Md. 299 kapsamında ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir denerek sadece ilandan bahsedilse de ilan ile birlikte borçlunun ayrıntılı bilançosunda bildirdiği alacak miktarının da alacaklıya iletilmesi son derece faydalıdır. Nitekim bilançoda yer alan alacaklının borçlu tarafından bildirilen bakiyeyi bilmesi alacak kaydı sırasında eksik bakiye bildirimi mevcut ise bunu açıklama imkanı vermektedir.

Borçlunun bildirdiği ayrıntılı bilançoda yer almayan veya borçlunun ayrıntılı bilançosunda ikrar ettiği borçtan daha fazla alacağı bulunduğu kanısında olan alacaklı, istemini süresi içinde konkordatoya yazdırmalıdır. Komiser alacaklının bu bildirimi karşısında borçlunun beyanını alacaktır. Borçlunun kabul ettiği alacaklar nisaba dahil olacak, reddettikleri ise çekişmeli hale gelecektir.

Bu noktada iflas prosedüründen tamamen farklı olarak borçlunun konkordatoya kaydedilen bir alacağı kabul etmesi halinde, bu alacak doğrudan konkordato nisabına, konkordatonun pasifine ve sonuç itibarıyla, konkordato oylamasına dahil olmaktadır. Komiserin borçlunun kabul ettiği alacakları nisaba veya oylamaya sokmama yetkisi bulunmamaktadır. Ancak ne var ki komiserin bir alacak kaydından şüphelenmesi halinde bu hususu bir raporla mahkemeye bildirmesi gerekecektir. Gerçekten muvaazalı veya fiktif bir hareketin mevcudiyeti tespit edilirse, borçlunun iyi niyetli hareket etmediği hususu konkordatonun feshini dahi gündeme getirebilecektir.

Konkordatoya kaydedilen alacağı, borçlunun kabul etmeyerek itiraz etmesi halinde, bu husus komiser tarafından alacaklıya bildirilir. Borçlunun kabul etmediği alacaklar, çekişmeli alacak sıfatını kazanacaklardır. Bu alacakların nisaba dahil edilip edilmeyeceğine ticaret mahkemesi karar verir. Çekişmeli hale gelen alacakların ne şekilde ticaret mahkemesi tarafından değerlendirileceği ve ticaret mahkemesinin kabul etmeyerek nisaba dahil etmediği alacakların akıbeti detaylı ve farklı bir konu başlığı altında incelenmesi gerektiğinden burada değinmeyeceğiz.

B. Alacak Kaydına İlişkin İlanın Fonksiyonu Ve Süresi İçinde Alacak Bildiriminde Bulunmamanın Sonuçları

Alacak bildirimine ilişkin ilanın yapılmasından itibaren 15 gün içerisinde ilanda yazılı komiserlik adresine başvurunun yapılması gerekmektedir. Bu başvuru bizzat yapılabileceği gibi PTT yolu ile de gönderilmesi mümkündür. Bu noktada 15 günlük süre değerlendirilirken alacak bildirimının postaya verildiği gün esas alınır. 15 günlük süre geçtikten sonra ulaşan bildirimler yönünden alacak kaydına ilişkin tutulan defter kapatılmış olsa dahi, postanın geç geldiği şerh edilerek defter yeniden açılacak ve listenin sonuna bu alacak bildirimleri de eklenecektir.

İlanın alacaklıların konkordato prosedürüne katılımını ve yapılacak işlemlerden bilgi edinmelerini sağlamaya yönelik olumlu bir fonksiyonu mevcuttur. Alacaklıların kayıt aşamasında sundukları bilgi ve belgelerle komiseri yapılacak işlemler yönünden uyarmaları da mümkündür.

Alacak bildiriminin süresi içinde yerine getirilmemesi halinde ise ilanın olumsuz fonksiyonu devreye girecek alacaklı yönünden bazı hak kayıpları yaratacaktır.

Alacaklıları “borçlunun ayrıntılı bilançosunda bildirilmemiş olan” alacaklıların süresi içinde alacak bildiriminde bulunmaması halinde alacaklıları konkordato nisabına ve oylamaya dahil olmayacaktır. Ancak bu durum kayıt yaptırmayan alacaklının maddi hukuk açısından alacak hakkını kaybettiği anlamına gelmemektedir. Yalnızca konkordato prosedürü içinde yer alan görüşmelere katılma ve oy kullanma hakkını yitirecektir.

Süresi içinde kayıt yaptırmamış olmasına rağmen ticaret mahkemesi kararıyla alacağını kanıtlayan alacaklı oy hakkını kaybetmiş olsa da konkordatonun tasdikine itiraz etme ve konkordatonun feshini isteme hakkı baki kalacaktır.